U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyň: a) **A. P.**, b) **nezl. A. P.**, bytem tamtéž, obě zastoupeny JUDr. Danicou Birošovou, advokátkou se sídlem Husova 753/45, Liberec, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec ze dne 31. 3. 2010, č. j. 58 Az 4/2009 – 93,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna advokátky JUDr. Danici Biršové **se určuje** částkou 3660 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec rozsudkem ze dne 31. 3. 2010, č. j. 58 Az 4/2009 – 93 zamítl žaloby proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 21. 3. 2008, č. j. OAM-231/VL-07-19-2008 a ze dne 7. 8. 2008, č. j. OAM-561/VL-01-BE07-2008, kterými byly zamítnuty žádosti žalobkyň (dále jen „stěžovatelky“) o udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podaly stěžovatelky v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž namítaly, že ani správní orgán, a posléze ani krajský soud, nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nezkoumal informace o zemi původu, které by mohly potvrdit obavy stěžovatelek. Stěžovatelka a) není schopna v případě návratu do Mongolska zajistit sobě a stěžovatelce b) důstojný život, dům v Mongolsku prodala a nic tam již nemá. V Mongolsku není natolik vyvinutý sociální a zdravotní systém, který by jim pomohl tam žít. Podle názoru stěžovatelek nebyly zjišťovány všechny rozhodné okolnosti svědčící v jejich prospěch i neprospěch a došlo tak k porušení ust. § 50 odst. 2, 3 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“). Stěžovatelka a) vytkla správnímu rozhodnutí rozpor s ust. § 14 a § 14a zákona o azylu. Stěžovatelky dále namítaly, že ústní jednání před krajským soudem proběhlo bez jejich účasti, ačkoliv s tím nesouhlasily. Stěžovatelka b) namítala rozpor s ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a § 3 správního

řádu, neboť ministerstvo řádně neobjasnilo skutečný stav věci, čímž je jeho rozhodnutí v rozporu se zásadou materiální pravdy a zákonnosti. Stěžovatelka b) nemůže v Mongolsku žít, neboť její rodiče ji tam nemají jak uživit, lékařská péče je tam na velice nízké úrovni, a její otec žije v České republice. Rozhodnutí ministerstva je vnitřně rozporné, protože ačkoliv žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 zákona o azylu, správní orgán se zabýval i ust. § 12 a § 14a zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele (blíže viz citované usnesení zdejšího soudu).

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Nejvyšší správní soud předně uvádí, že v řízení před krajským soudem neshledal žádná procesní pochybení. Ze spisu vyplývá, že krajský soud zaslal zástupkyni stěžovatelek předvolání k ústnímu jednání, které jí bylo doručeno dne 12. 3. 2010. Ústního jednání před krajským soudem dne 31. 3. 2010 se zástupkyně stěžovatelek zúčastnila. Stěžovatelkám v daném případě nic nebránilo se rovněž účastnit ústního jednání, neboť jejich zástupkyně byla s předstihem uvědomena o tom, že jednání se bude konat dne 31. 3. 2010.

K námitce týkající se nedostatečných skutkových zjištění odkazuje Nejvyšší správní soud na svou judikaturu, např. na rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004 – 61, www.nssoud.cz, či rozsudek ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 174/2004 – 103, www.nssoud.cz, kde se těmito otázkami podrobně zabýval. Povinnost správního orgánu zjistit úplně a přesně skutečný stav věci je limitována tvrzeními žadatele o azyl, což Nejvyšší správní soud judikoval např. v rozsudku ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 - 47, www.nssoud.cz. Povinnost zjistit skutečný stav věci má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Povinností správního orgánu je pak zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle zákona o azylu jen tehdy, pokud žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v zákoně uvedené. V tomto smyslu lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, www.nssoud.cz.

Také ohledně posuzování splnění podmínek pro udělení humanitárního azylu poukazuje Nejvyšší správní soud na svou dosavadní judikaturu. Účelem humanitárního azylu a přezkumem výroků rozhodnutí o této formě azylové ochrany se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, www.nssoud.cz,

či v rozsudku ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, www.nssoud.cz, a v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, www.nssoud.cz. Důvod zvláštního zřetele hodný je neurčitý právní pojem. Podle ustálené soudní praxe je k udělení humanitárního azylu přistupováno v mimořádných případech, kterými mohou být závažné zdravotní a život ohrožující důvody na straně žadatele nebo mimořádná situace v zemi původu – živelné pohromy, hladomory a pod. Krajský soud proto dospěl ke správnému závěru, že i když nelze zpochybnit, že se stěžovatelky v případě návratu do země původu mohou dostat do obtížné životní situace, nejedná se v jejich konkrétním případě s ohledem na případné nesnáze, které jim hrozí (a zejména s ohledem na jejich očekávatelnou povahu a intenzitu), o důvod zvláštního zřetele hodný, který by odůvodňoval udělení humanitárního azylu. Obecná situace a životní úroveň v Mongolsku jistě není zcela srovnatelná se životními podmínkami v České republice, avšak rozhodně není natolik hrozivá a nehumánní, aby v případě nemajetné matky s malým dítětem bez přistoupení zcela speciálních zvláštních okolností, a ty v řízení najevo nevyšly, vyžadovala poskytnutí humanitárního azylu. Nejvyšší správní soud rovněž zdůrazňuje, že žádost stěžovatelek o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Obdobnou otázkou se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 - 90 nebo v rozsudku ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71 či v rozsudku ze dne 15. 9. 2005, č. j. 7 Azs 138/2005 - 69, všechny publikované na www.nsssoud.cz. Ministerstvo tak postupovalo v souladu s dosavadní judikaturou. I v případě přijetí právního názoru, že i v situacích, na něž dopadá ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, je třeba ex officio zkoumat otázku případného poskytnutí humanitárního azylu, by ministerstvo ve výsledku řízení nepochybilo. I pokud by se totiž ministerstvo zabývalo splněním podmínek pro udělení humanitárního azylu, muselo by, jak již shora uvedeno, vzhledem ke skutkovým okolnostem, které v řízení vyšly najevo, shledat, že ve věci stěžovatelek zjevně neexistují důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu.

I k námitce stěžovatelek, že ministerstvo se nezabývalo možností udělení doplňkové ochrany, lze poukázat na existující judikaturu. Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, www.nssoud.cz, i v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné je správní orgán povinen se v odůvodnění vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany, neboť ze zásady non-refoulemet vyplývá primární povinnost státu nevystavit žadatele reálné hrozbě závažné újmy podle ust. § 14a zákona o azylu. Závažnou újmou podle citovaného ustanovení je správní orgán povinen se zabývat, je-li žadatelem o mezinárodní ochranu namítána nebo vyjde-li v průběhu správního řízení jinak najevo. Pokud žadatel v tomto ohledu nic netvrdí a v průběhu řízení se žádná informace o možné vážné újmě neobjeví, nemusí její případnou existenci správní orgán sám vyhledávat, avšak musí v odůvodnění svého rozhodnutí uvést, že hrozba vážné újmy nebyla v řízení tvrzena ani nevyšla najevo. V daném případě se ministerstvo zabývalo otázkou možného udělení doplňkové ochrany, avšak dospělo k závěru, že hrozba vážné újmy nebyla v řízení tvrzena ani nevyšla najevo. Ani v kasační stížnosti stěžovatelkami uvedené obavy nelze považovat za hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, jak je vymezena v ust. § 14a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007 - 79, www.nssoud.cz judikoval, že „pro udělení doplňkové ochrany se vždy posuzuje konkrétní situace žadatele o azyl (kterou žalovaný v rozhodnutí rozsáhle hodnotil), nikoliv obecně špatná situace

v zemi původu.“ V případě stěžovatelek je tak zřejmé, že jejich osobní situace není horší než situace většiny ostatních osob v zemi jeho původu.

Ohledně úrovně lékařské péče lze např. odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, v němž se uvádí, že „*Článek 13 části II Evropské sociální charty (publ. pod č. 14/2000 Sb. m. s.) zakládá České republice závazek k poskytnutí sociální a lékařské pomoci pouze po dobu legálního pobytu cizince, který je občanem jiné smluvní strany této charty, na českém území; nikoli závazek, aby úroveň zdravotní péče, jíž dosáhne v době tohoto pobytu legalizovaného z důvodu azylového řízení, mu byla zachována i po skončení tohoto řízení. Tím spíše nelze shledat, že by ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany a následné vycestování cizince založilo rozpor s mezinárodními závazky ČR, na nějž pamatuje § 14a zákona o azylu.* V rozsudku ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, dostupném na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „*nelze jistě vyloučit, že by doplňková ochrana byla cizinci udělena i z důvodů nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu; tato nedostatečnost by však musela dosahovat úrovně označitelné za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení, jak na ně pamatuje jak § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tak – aplikovatelný i na základě § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu - čl. 3 Evropské úmluvy, jak jej vyložil Evropský soud pro lidská práva zejména v rozsudku D. proti Spojenému království ze dne 2. 5. 1997, stížnost č. 30240/96. V něm Evropský soud pro lidská práva označil za porušení čl. 3 Evropské úmluvy vyhoštění cizince v terminálním stadiu choroby AIDS zpět do jeho země původu, tedy na Závětrné ostrovy v Malých Antilách, do ostrovního státu Svatý Kryštof a Nevis, neboť žádná z obou nemocnic tohoto karibského ostrova nebyla schopna podle soudu tuto nemoc léčit způsobem, který by zachoval akceptovatelnou délku a důstojnost stěžovatelova života.*“ O takový případ se však u stěžovatelek zjevně nejedná, neboť stěžovatelky pouze obecně odkazovaly na nízkou úroveň lékařské péče.

K námitce stěžovatelky b) týkající se vnitřní rozpornosti rozhodnutí ministerstva Nejvyšší správní soud uvádí, že z výše uvedené judikatury k doplňkové ochraně vyplývá, že nelze považovat rozhodnutí podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, v jehož odůvodnění se správní orgán zabývá otázkou hrozby vážné újmy, za rozhodnutí vnitřně rozporné, neboť má povinnost se touto otázkou i v tomto řízení zabývat. Stejně tak je povinen zkoumat, zda skutečnosti žadatelem v průběhu správního řízení uváděné svědčí o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12 zákona o azylu. Jenom tak totiž může dojít k závěru, že jestliže žadatel neuvedl žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v citovaném ustanovení a že ani jinak v průběhu řízení žádná taková skutečnost nevyšla najevo, nejsou u něho důvody k udělení azylu dány.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nepřijatelnou podle ust. § 104a s. ř. s. odmítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Krajský soud stěžovatelkám ustanovil zástupcem advokátku podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. a v takovém případě platí odměnu advokátky včetně hotových výdajů stát. Podle ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d) a § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátce při společném zastupování dvou osob odměna za 1 úkon právní služby 3360 Kč, tj. 80 % z 2100 Kč (podání kasační stížnosti a náhrada hotových výdajů 1 x 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky ve spojení s § 12 odst. 2 citované vyhlášky, protože podání kasační stížnosti bylo jedním společným úkonem učiněným jménem obou zastupovaných, proto nemá advokát nárok na náhradu za každou ze zastupovaných osob. První porada s klienty včetně převzetí a přípravy zastoupení nebyla v daném případě honorovaným úkonem, neboť zastupování advokátkou pokračovalo již z řízení před krajským soudem. Celková částka odměny tedy činí 3 660 Kč, když advokátka není plátcem daně z přidané hodnoty.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. července 2010

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu